

INDEX.

TRACTATUS DE ORDINE.

Definitio	1
CAPUT PRIMUM. De sacramento Ordinis existentia.....	2
PROPOSITIO. Existit in Ecclesia proprie dictum Ordinis sacramentum.....	ib.
CAP. II. De varis Ordinibus speciam consideratis.....	5
ARTICULUS I. De Ton-ura clericali.....	6
ART. II. De quatuor minoribus Ordinibus.....	9
§ I. De minoribus Ordinibus in genere.....	ib.
§ II. De minoribus Ordinibus in specie.....	10
De Ostiariis.....	ib.
De Lectoribus.....	11
De Exorcistis.....	ib.
De Acolytis.....	12
ART. III. De Subdiaconatu.....	13
ART. IV. De Diaconatu.....	16
§ I. An diaconatus sit sacramentum.....	ib.
§ II. Qua sit materia et forma diaconatus.....	17
§ III. De diaconorum officiis.....	20
ART. V. De presbyteratu.....	21
§ I. De materia et forma presbyteratus.....	22
§ II. De presbyteratus officiis.....	23
ART. VI. De episcopatu.....	27
§ I. An episcopatus sit sacramentum a presbyteratu distinctum..	ib.
PROP. Episcopatus est verum sacramentum a presbyteratu distinctum.....	ib.
§ II. De materia et forma episcopatus.....	29
§ III. An episcopi iure divino presbyteris sint superiores.....	30
PROP. Episcopi iure divino simplicibus presbyteris superiores sunt ratione characteris et jurisdictionis.....	ib.
CAP. VII. De Ordinum effectibus.....	32
CAP. IV. De ministro sacramenti Ordinis.....	34
ART. I. De ministro ordinario ordinationis.....	35
PROP. Solus episcopus est ordinarius minister sacramenti Ordinis in genere.....	ib.
Queritur quid de ordinationibus Anglicanis sentiendum sit.....	36
ART. II. De ministro ordinationis extraordinario.....	37
ART. III. De ministro legitimo ordinationis, ubi de litteris dimisoriis.....	39
De litteris dimissoriis.....	42
CAP. V. De subjecto Ordinis et conditionibus ad Ordines suscipiens requisitis.....	44

INDEX.

TRACTATUS DE ORDINE.

	Pagin.
Definitio	1
CAPUT PRIMUM. De sacramento Ordinis existentia.....	2
PROPOSITIO. Existit in Ecclesia proprie dictum Ordinis sacramentum.....	ib.
CAP. II. De varis Ordinibus speciam consideratis.....	5
ARTICULUS I. De Ton-ura clericali.....	6
ART. II. De quatuor minoribus Ordinibus.....	9
§ I. De minoribus Ordinibus in genere.....	ib.
§ II. De minoribus Ordinibus in specie.....	10
De Ostiariis.....	ib.
De Lectoribus.....	11
De Exorcistis.....	ib.
De Acolytis.....	12
ART. III. De Subdiaconatu.....	13
ART. IV. De Diaconatu.....	16
§ I. An diaconatus sit sacramentum.....	ib.
§ II. Qua sit materia et forma diaconatus.....	17
§ III. De diaconorum officiis.....	20
ART. V. De presbyteratu.....	21
§ I. De materia et forma presbyteratus.....	22
§ II. De presbyteratus officiis.....	23
ART. VI. De episcopatu.....	27
§ I. An episcopatus sit sacramentum a presbyteratu distinctum..	ib.
PROP. Episcopatus est verum sacramentum a presbyteratu distinctum.....	ib.
§ II. De materia et forma episcopatus.....	29
§ III. An episcopi iure divino presbyteris sint superiores.....	30
PROP. Episcopi iure divino simplicibus presbyteris superiores sunt ratione characteris et jurisdictionis.....	ib.
CAP. VII. De Ordinum effectibus.....	32
CAP. IV. De ministro sacramenti Ordinis.....	34
ART. I. De ministro ordinario ordinationis.....	35
PROP. Solus episcopus est ordinarius minister sacramenti Ordinis in genere.....	ib.
Queritur quid de ordinationibus Anglicanis sentiendum sit.....	36
ART. II. De ministro ordinationis extraordinario.....	37
ART. III. De ministro legitimo ordinationis, ubi de litteris dimisoriis.....	39
De litteris dimissoriis.....	42
CAP. V. De subjecto Ordinis et conditionibus ad Ordines suscipiens requisitis.....	44

	PAG.
ART. I. De conditionibus in subjecto requisitis ad Ordines valide suscipiendos..	44
De non baptizatis.....	ib.
De infantibus.....	45
De invitatis	ib.
De mulieribus.....	46
ART. II. De conditionibus requisitis ad Ordines licite suscipiendos.....	47
1o Vocatione divina.....	ib.
2o Intentio recta.....	50
3o Sanctitas probata.....	ib.
4o Scientia competens.....	54
5o Etas legitima.....	55
6o Locus decens.....	56
7o Tempus statutum.....	ib.
8o Interstitiorum servatio.....	58
9o Titulus requisitus.....	59
10o Ordinatio gradatim et non per saltum.....	60
CAP. VI. De obligationibus per Ordines impositis.....	61
ART. I. De obligatione celibatum servandi.....	ib.
PROP. Perpetuus celibatus Ordinibus sacris jure ecclesiastico est annexus in Ecclesia Latina.....	ib.
Quæritur an continentia Ordinibus sacris sapienter fuerit annexa.....	64
ART. II. De divino officio.....	66
§ I. De origine, divisione et obligatione divini officii.....	67
Quæritur quo utendum sit Breviarium.....	71
§ II. De ordine, tempore, integritate et continuatione officii divini.....	74
§ III. De intentione et attentione necessaria in recitando officio divino, ubi de tempore et situ corporis.....	79
§ IV. De causis a recitando officio excusantibus.....	84
ART. III. De habitu clericali.....	86
§ I. De habitu clericali.....	ib.
§ II. De tonsura clericali.....	89
Quæritur ad quid tenetur sacerdos, vi obedientiae quam promittit in sua ordinatione.....	90
§ III. De lis quae clericis prohibentur.....	ib.
CAP. VII. De sacra hierarchia.....	97
ART. I. De hierarchia Ordinis.....	98
ART. II. De hierarchia jurisdictionis.....	99
Sectio I. De Episcopis.....	101
P. I. De legitima Episcoporum constitutione.....	ib.
Electio Episcoporum.....	ib.
Confirmatio seu instituti Episcoporum	103
Ordinatio seu consecratio Episcoporum.....	104
P. II. De translatione et renuntiatione Episcopi.....	105
P. III. De Episcopi dignitate et privilegiis.....	107
P. IV. De potestate Episcopi.....	112
P. V. De Episcopi residentia.....	119
P. VI. De aliis muneriis episcopalibus officiis.....	122
De Predicatione.....	ib.
De Oratione.....	125

	PAG.
De Visitatione diocesis.....	127
De Synodi celebratione.....	130
P. VI. De vicario generali Episcopi.....	133
Sectio II. De canoniciis.....	134
P. I. De constitutione capitulorum apud nos in presenti renum statu.....	136
P. II. De capitulorum dignitatibus et officiis.....	139
P. III. De juribus et prærogativis canonicorum.....	141
De eorum prærogativis	143
P. IV. De obligationibus canonicorum, sede occupata.....	147
De residentia.....	ib.
De officio chorii.....	149
De missa conventuali.....	151
De assistencia Episcopi.....	153
P. V. De obligationibus canonicorum, sede vacante.....	156
P. VI. De vicariis generalibus capitulo aribus.....	158
Quæritur an vicarius capitularis ad sedem diocesis quam administrat nominatus, eo ipso jurisdictionem a capitulo sibi collatam amittat.....	160
Sectio III. De parochis.....	161
P. I. De parochorum iuribus.....	163
P. II. De parochorum obligationibus.....	168
De obligatione residenti.....	ib.
De obligatione orandi.....	173
De obligatione praedicandi.....	ib.
De obligatione oves cognoscendi et corrigenendi.....	178
P. III. De parochorum vicariis.....	179
Sectio IV. De aliis ad hierarchiam jurisdictionis pertinentibus.....	180
P. I. Cardinales.....	ib.
P. II. Legati.....	183
P. III. Patriarchie.....	ib.
P. IV. Primates.....	184
P. V. Metropolite.....	ib.
P. VI. Pallium.....	185
P. VII. Vicarii apostolici.....	186
P. VIII. Coadjutores, suffraganei et administratores.....	187
P. IX. Chorepiscopi.....	ib.
P. X. Praelati inferiores.....	188

TRACTATUS DE MATRIMONIO.

CAP. I. De natura matrimonii.....	192
ART. I. De natura matrimonii quatenus est contractus naturalis... ib.	ib.
§ I. De matrimonio essentia in ratione contractus naturalis	ib.
PROP. Essentia matrimonii, quatenus est contractus, non consistit in usu, seu in copula carnali.....	193
Quæritur an jus radicale ad copulam sit de essentia matrimonii.	193
II. De obligatione matrimonii.....	196
III. De celibatu et virginitate.....	197
PROP. Status celibatus et virginitatis pro Deo electus matrimonio præstat.....	198

ART. II. De natura matrimonii prout est sacramentum.....	199
§ I. De existentia sacramenti Matrimonii.....	ib.
PROP. Matrimonium Christianorum, ritu legitimo celebratum, est sacramentum novae Legis proprie dictum.....	201
Quæritur quandonam matrimonium ad dignitatem sacramenti fuerit elevatum.....	204
§ II. De gratia matrimonii ut sacramenti, et dispositionibus ad illam suscipiendam requisitis.....	205
Quæritur 1º an parochus exigere possit aut debeat quod sponsi peccata sua confiteantur, vel libellum confessionis exhibeant ante matrimonium.....	206
Quæritur 2º an confessarius absolutionem concedere debeat propter instans matrimonium.....	207
Quæritur 3º utrum sponsi ante matrimonium in eadem domo habitare possint.....	208
§ III. De ministro sacramenti Matrimonii.....	209
§ IV. De materia et forma sacramenti Matrimonii.....	212
PROP. Materia sacramenti Matrimonii sita est in contractu par- tium legitimo.....	213
§ V. De separatione sacramenti Matrimonii a contractu.....	214
1º De matrimonitis infidelium ad fidem conversorum.....	ib.
2º De matrimonio i fidelis cum fidei.....	215
3º De matrimonii haereticorum.....	ib.
4º De matrimonii per procuratores.....	216
5º De matrimonii fidelium.....	217
CAP. II. De proprietatibus matrimonii.....	218
ART. I. De bonitate seu honestate matrimonii.....	219
PROP. Matrimonium in se spectatum est bonum et honestum... ib.	
ART. II. De unitate matrimonii.....	221
§ I. De polygamia simultanea.....	ib.
PROP. I. Tempore Patriarcharum licitum erat plures simul ha- bere uxores.....	223
PROP. II. Christus matrimonium ad primævam institutionem re- vocans, polygamiam simultaneam omnino prohibuit.....	224
§ II. De polygamia successiva seu de secundis nuptiis.....	226
PROP. Secundae nuptiæ tam mulieri quam viro licitæ sunt sub lege Evangelica.....	ib.
ART. III. De firmitate seu indissolubilitate matrimonii.....	228
§ I. An et quo jure matrimonii vinculum sit indissolubile.....	ib.
PROP. I. Matrimonium consummatum generatim est jure divino indissolubile.....	229
PROP. II. Dissolubilitas matrimonii quoad vinculum secundariis legis naturalis principiis adversatur.....	230
§ II. An vinculum matrimonii per libellum repudii dissolveretur apud Judeos	235
PROP. Per libellum repudii apud Judeos, vinculum matrimonii Deo dispensante solvebatur.....	ib.
§ III. An matrimonium infidelium dissolvi possit.....	237
PROP. Vinculum matrimonii in infidelitate contracti, si unus ad fidem christianam convertatur et alter rogatus cum illo paci- fice habitare nolit, dissolvi potest.....	238
§ IV. An matrimonium dissolvi possit apud Christianos propter unius conjugis adulterium.....	240

PROP. Matrimonium Christianorum dissolvi non potest quoad vinculum, propter unius adulterium.....	244
§ V. An vinculum matrimonii per solemnam religionis profes- sionem solvi possit.....	243
PROP. Vineulum matrimonii rati et non consummati per sole- nem religionis professionem solvit.....	244
§ VI. An matrimonii vinculum solvi possit per dispensationem summi Pontificis	246
§ VII. De separatione quoad torum et cohabitationem, seu de divortio improprie dicto.....	247
P. I. De separatione conjugum theologice spectata.....	ib.
Quæritur 1º an separatio inter conjuges privata auctoritate fieri possit.....	249
Quæritur 2º cujus sit sententiam separationis ferre.....	250
Quæritur 3º an, marito domicilium mulante, uxor eum sequi te- neatur	251
Quæritur 4º an conjuges in religionem ex mutuo consensu in- gredi possint.....	ib.
P. II. De separatione conjugum civiliter spectata.....	ib.
CAP. III. De sponsalibus.....	253
ART. I. De conditionibus ad validitatem sponsalium requisitis.....	ib.
ART. II. De obligatione sponsalium.....	253
De obligatione ea præmittendi	256
De obligatione sponsalium valide initorum	ib.
Quæritur 1º an matrimonium civiliter tantum initum habeat vix sponsalium.....	258
Quæritur 2º an scriptio formulæ bannorum, <i>il y a promesse et accord de mariage, etc.</i> , presentibus viro et muliere, testibus ac parocco vel magistratu civili, æquivaleat veris sponsalibus.. ib.	
Quæritur 3º an liceat confirmare sponsalia per juramentum, vel per appositionem pœnæ ab eo qui resiliet exsolvendæ.....	ib.
ART. III. De dissolutione sponsalium.....	259
Quæritur 1º an votum ingrediendæ religionis sponsalia dirimat.	261
Quæritur 2º an votum simplex castitatis sponsalia dissolvat.....	ib.
Quæritur 3º an, post inita sponsalia, statum clericalem amplecti liceat.....	ib.
Quæritur 4º an sit obligatio defectus occultos aperiendi	263
Quæritur 5º an sponsalia dissolvi possint, ob causam legit- mam, propria auctoritate.....	264
CAP. IV. De bannorum proclamatione.....	ib.
ART. I. De bannorum necessitate.....	265
ART. II. De circumstantiis proclamationum bannorum.....	266
ART. III. De dispensatione bannorum.....	270
Quæritur 1º an, quando sponsi ex diversis sunt diœcesibus, dis- pensatio bannorum obtainenda sit ab utroque episcopo.....	274
Quæritur 2º an episcopus suum diœcesanum dispensare possit a bannis publicandis in aliena diœcesi, unde venit abhinc mi- nus quam sex mensibus.....	ib.
ART. IV. De re relatione impedimentorum.....	ib.
ART. V. De proclamatione bannorum civilium.....	273
ART. VI. De oppositione ad matrimonium.....	274
CAP. V. De consensu ipsorum contrahentium.....	275
ART. I. An validum sit matrimonium ex consensu factio initum...	276

	Pagi
ART. II. An validum sit matrimonium sub conditione initum	278
CAP. VI. De impedimentis matrimonii	282
ART. I. De impedimentis canonicis impudentibus	ib.
Ecclesia vetitum, tempus, sponsalia, votum	ib.
ART. II. De impedimentis canonicis dirimentibus in genere	284
PROP. Ecclesia, iure sibi proprio, statuere potest impedimenta matrimonio etiam quoad contractum naturalem dirimentia	285
<i>Quæritur</i> in quo residat potestas quam habet Ecclesia constitutendi impedimenta matrimonium dirimentia	288
<i>Quæritur</i> an ignorantia invincibilis vim impedimenti dirimentis tollat	289
ART. III. De impedimentis canonicis dirimentibus in specie	ib.
§ I. De impedimento erroris	290
PROP. I. Omnis error circa personam iure naturali dirimit matrimonium	ib.
PROP. II. Error circa qualitates personae per se non irritat matrimonium	294
§ II. De impedimento conditionis	292
§ III. De impedimento voli	ib.
<i>Quæritur</i> quibus signis cognoscatur an votum sit solemne vel simplex	293
§ IV. De cognitione	294
Sectio I. De cognitione naturali	ib.
P. I. De regulis quibus gradus consanguinitatis distinguuntur	295
P. II. Quo gradu et quo iure consanguinitas matrimonium dirimat	297
<i>Quæritur</i> quo iure consanguinitas matrimonium dirimat	ib.
Sectio II. De cognitione spirituali	299
<i>Quæritur</i> quoniam conditions necessarie sint ut patrini et matrinæ impedimentum istud contrahant	ib.
Sectio III. De cognitione legali	300
§ V. De impedimento criminis	301
Sectio I. De adulterio sine conjugiicio	302
Sectio II. De conjugiicio sine adulterio	ib.
Sectio III. De adulterio et conjugiicio simul	303
§ VI. De impedimento disparitatis cultus	304
<i>Quæritur</i> , hac occasione, quid sentiendum sit de matrimonio catholicon cum haereticis	305
§ VII. De impedimento vi-su metus	ib.
§ VIII. De impedimento Ordinis	308
§ IX. De impedimento licetaminis	310
§ X. De impedimento honestatis publicae	311
§ XI. De impedimento amentiae	314
§ XII. De impedimento affinitatis	ib.
<i>Quæritur</i> 1º quo modo dignoscantur gradus affinitatis	315
<i>Quæritur</i> 2º quo gradu affinitas dirimatur matrimonium	316
<i>Quæritur</i> 3º ad quem gradum extendatur affinitas in matrimonio invalide contracto	ib.
<i>Quæritur</i> 4º quo iure affinitas dicimat matrimonium	ib.
§ XIII. De impedimento raptus	317
De raptu violentiae	318
De raptu seductionis	319

	Pagi
ART. IV. De dispensatione impedimentorum canonieorum	321
§ I. De is qui ab impedimentis matrimonii dispensare possunt	ib.
Sectio I. An episcopi ab omnibus impedimentis matrimonii jure sibi proprio dispensare possint	ib.
Sectio II. An episcopi generatim ab aliquibus impedimentis matrimonii dispensare valeant, et quo iure	323
<i>Quæritur</i> qualis requiratur habitatio ut episcopus cum alieno dispensare possit	326
Sectio III. De potestate episcoporum super impedimentis matrimonii in Gallia	ib.
§ II. De causis ob quas ab impedimentis matrimonii dispensare licet	328
§ III. De dispensationibus vitiatis	330
<i>Quæritur</i> 1º quomodo taxa pecuniaria seu compendia, ut dicitur Romæ, conciliari possit cum texto Conc. Trid., sess. 24, c. 5 de Relorm. Matrim., declarans: « In contrahendis matrimonio niis vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro, idque ex causa et gratis concedatur »	333
<i>Quæritur</i> 2º an in supplica describenda sit genealogia partium pro quibus dispensatio sollicitatur	336
§ IV. De modo dispensationes a curia Romana petendi	ib.
De Dataria	337
De Praenitentiaria	340
§ V. De executione dispensationum	344
De executione dispensationum Datariae	ib.
De executione dispensationum sacre Praenitentiarie	347
§ VI. De modo dispensationes ab episcopo obtinendi et execuendi	351
ART. V. De impedimentis civilibus eorumque dispensatione	353
§ I. An principes secularis habeant potestatem constituendi impedimenta quae matrimonium dirimant	ib.
PROP. Impedimenta a sola potestate civili constituta, matrimonia Christianorum dirimere non possunt	355
§ II. De natura impedimentorum civilium	362
§ III. De numero impedimentorum civilium matrimonium dirimentium in Gallia	363
1º Defectus consensus contrahentium aut unius contrahentis	364
2º Cognatio naturalis et affinitas	ib.
3º Cognatio legalis	366
4º Crimen	ib.
5º Vis et metus	ib.
6º Ligamen	367
7º Etias	368
8º Defectus consensus parentum	369
De matrimonio militum ac principum	370
9º Defectus formalitatum quae matrimonium praecedere debent	371
10º Defectus ministri competenti et formalitatum in celebrando matrimonio requisitarum	373
De civilitate mortuis	376
§ IV. De conseculariis impedimentorum civilium	379
§ V. De dispensatione impedimentorum civilium	381
§ VI. De vi nullatum quas impedimenta civilia inducent	382
CAP. VII. De consensu parentum	383

	Pagi.
ART. I. An consensus parentum necessarius sit filii familias ut matrimonium licite contrahant.....	383
ART. II. An filii familias matrimonium valide contrahere possint sine consensu parentum.....	386
CAP. VIII. De praesentia parochi et testium.....	388
ART. I. De clandestinitate.....	ib.
ART. II. De decreto concilii Tridentini contra clandestinitatem.....	389
ART. III. De promulgatione decreti concilii Tridentini contra clandestinitatem.....	394
De necessitate promulgationis decreti concilii Tridentini contra clandestinitatem.....	ib.
De facto promulgationis decreti concilii Tridentini.....	392
ART. IV. De obligatione decreti concilii Tridentini post ejus promulgationem.....	393
§ I. De obligatione decreti concilii Tridentini respectu eorum qui nec ad parochium nec ad sacerdotem ab eo vel ab Ordinario delegatum recurrere possunt.....	394
<i>Quæritur</i> an illa matrimonia sunt licita.....	396
§ II. De obligatione decreti concilii Tridentini respectu haereticorum.....	397
<i>Quæritur</i> 1o specialiter quid sentiendum sit de matrimonio Protestantium in Gallia.....	400
<i>Quæritur</i> 2o an matrimonia inter sectatores vulgo de la petite église sint valida.....	401
ART. V. De praesentia parochi.....	ib.
§ I. Quis parochus matrimonio assistere debeat.....	ib.
§ II. Quae necessaria sint qualitates parochi matrimonio assistentis.....	409
§ III Qualis necessaria sit praesentia parochi ad validitatem matrimonii.....	410
<i>Quæritur</i> quo in loco parochus matrimonio parochianorum suorum assistere possit.....	412
ART. VI. De iis qui parochum pro celebratione matrimonii supplere possunt.....	ib.
De Ordinario.....	ib.
De specialiter delegato.....	413
<i>Quæritur</i> 1o an extraneus sacerdos, parochus, vicarius vicinus, habituatus, cui parochus, iter suscepturus, dicit generaliter: Tibi commando parochiam meam, fac quidquid occurrerit, sufficienter sit delegatus ad celebranda matrimonia.....	414
<i>Quæritur</i> 2o an parochus contra prohibitionem episcopi delegare possit sacerdotem qui nomine ejus matrimonio assistat.....	ib.
<i>Quæritur</i> 3o an delegatus alterum sacerdotem subdelegare possit.	415
De vicario.....	ib.
<i>Quæritur</i> 1o quis matrimonii in parochiis vacantibus assistere possit.....	416
<i>Quæritur</i> 2o quid agendum sit in hypothesi quod, parocco absente vel in amentiam aut phrenesim lapso, occurrat matrimonium benedicendum, et gravis causa illius celebrazione urgat.....	417
ART. VII. De praesentia testium.....	418
CAP. IX. De revalidatione matrimonii nulliter contracti.....	419
ART. I. De agendi ratione confessari erga eos qui matrimonium nul-	

	Pagi.
littere contraxerunt.....	419
ART. II. De revalidatione matrimonii ob inhabilitatem partium nullius.....	420
ART. III. De revalidatione matrimonii ob defectum consensus nulliter contracti.....	421
ART. IV. De redintegratione matrimonii propter omissionem formae a Conc. Trid. prescriptae nullius.....	425
ART. V. De convalidatione matrimonii per dispensationem in radice.....	427
<i>Quæritur</i> 1o an tales dispensationes concedi possint.....	428
<i>Quæritur</i> 2o an episcopi dispensare possint in radice.....	429
<i>Quæritur</i> 3o quænam necessariae sint conditions ut, ope dispensationis in radice, convalidetur matrimonium nulliter contractum.....	ib.
TRACTATUS DE ACTIBUS HUMANIS.	
CAP. I. De principiis actuum humanorum.....	432
ART. I. De voluntario et libero	ib.
§ I. De libertate ad actus humanos in homine requisita.....	434
PROP. I. In statu naturæ lapsæ libertas indifferentiae adhuc existit.....	435
PROP. II. Ad merendum aut demerendum, in statu naturæ lapsæ, non sufficit libertas a coactione, sed requiritur libertas a qualibet necessitate etiam variabilis, ad sensum Jansenii.....	439
<i>Quæritur</i> an æquilibrium propensionis et potentiae ad bonum et malum sit de libertatis essentia.....	441
§ II. De causis liberum tollentibus vel minuentibus.....	ib.
Sectio I. De coactione.....	ib.
Sectio II. De metu.....	442
Sectio III. De ignorantia.....	444
PROP. I Ignorantia vincibilis, sive juris, sive facti, non tollit liberum, nec proinde, in iis qua mala sunt, excusat a peccato.....	445
PROP. II. Quælibet ignorantia invincibilis tollit liberum et ab omni peccato excusat.....	447
<i>Quæritur</i> an ignorantia vincibilis fieri possit diuturnitate temporis invincibilis.....	450
Sectio IV. De passionibus.....	451
§ III. De voluntario indreto.....	453
Sectio I. De effectibus indreto volitis et sine aliorum interventu sequentibus.....	ib.
<i>Quæritur</i> quandam malitia effectus mali in causa tantum voliti contrahatur.....	455
Sectio II. De cooperatione ad aliorum peccata.....	456
CAP. II. De fine actuum humanorum	459
ART. I. De beatitudine hominis in genere.....	460
PROP. Solus Deus est objectum veræ hominum beatitudinis.....	464
ART. II. De beatitudine animæ in altera vita.....	464
§ I. An in altera vita exstitura sit visio intuitiva.....	ib.

	Pagin.
PROP. Animæ sanctorum Deum in altera vita intuitive videbunt.	464
§ II. Quo tempore visio intuitiva sit incepturna.....	467
PROP. Animæ justorum, qui us nihil expandunt superest, visione Dei intuitiva statim post mortem fruuntur.....	469
§ III. Quae sunt proprietates visionis intuitivæ.....	472
ART. III. De beatitudine corporis.....	475
§ I. De resurrectione generali	ib.
PROP. Corpora mortuorum aliquando resurrecta sunt.....	ib.
§ II. De qualitatibus corporum resurrectorum.....	479
Qualitates corporibus beatorum et reproborum communes.....	ib.
<i>Quæritur</i> an homines qui tempore ultimi adventus Christi repe- rirentur vivi, sint morituri, deinde resurrecti.....	481
Qualitates corporibus beatorum propriae	482
Qualitates corporibus reproborum speciales.....	483
ART. IV. De relatione actuum no-trorum ad Deum.....	ib.
PROP. I Non necesse est actus nostros refiri ad Deum ex motivo charitatis etiam initialis, proprie dictæ, ut non sint peccami- nosi.....	483
PROP. II Nique necesse est actus nostros referre ad Deum ex aliquo motivo supernaturali ad hoc ut non sint peccaminosi, sed sufficit agere ex motivo bono naturali, nisi præceptum su- bernaturale hic et nunc urgeat.....	487
CAP. III. De moralitate actionum humanaarum.....	488
ART. I An omnis actus humanus ita sit bonus vel malus, ut nullus sit iudiciteretur.....	ib.
PROP. Non datur actus humanus indifferens in individuo.....	489
ART. II. Undenon moralitas actionum humanorum desumenda sit.	490
PROP. Moralitas actionum humanoi ex objecto, fine et cir- stanti s necessaria desumenda est.....	491
<i>Quæritur</i> 1o an intentio vel circumstantia venialiter mala, totum corrumptum actum, efficaciter ut sit similem malum.....	492
<i>Quæritur</i> 2o an idem actus plures bonitatem vel malitiae species si- mul habere possit, v. g., una ex objecto, aliam ex fine, etc.	493
<i>Quæritur</i> 3o an actus exterior bonitatem aut malitiam actus in- terior augeat.....	ib.

TRACTATUS DE CONSCIENTIA.

Definitio conscientiae.....	493
CAP. I. De conscientia vera et falsa.....	ib.
PROP. I. Nunquam licet agere contra conscientiam, sive rectam, sive falsam, sive vincibiliter, sive invincibiliter erroneam.....	496
PROP. II. Non solum licet, sed necesse est conscientiam invincibi- liter erroneam sequi, quando adest necessitas agendi.....	497
PROP. III. Non licet sequi conscientiam vincibiliter erroneam in itis que mala sunt.....	498
<i>Quæritur</i> 1o an qui contra conscientiam vincibiliter erroneam agit, gravius peccet quam qui tam sequitur.....	499
<i>Quæritur</i> 2o an conscientia plus obliget quam præceptum super- rioris.....	ib.

	Pagin.
CAP. II. De conscientia certa et dubia.....	500
PROP. Sante dubio practice practico de honestate aliorum actionis, aere non licet, aut, si agatur, pars tutor est eligenda.....	501
CAP. III. De conscientia lata et scrupulosa.....	503
<i>Quæritur</i> 1o an scrupulosus contra suos scrupulos tuto agere possit.....	504
<i>Quæritur</i> 2o quibus regulis scrupulosus judicare possit sua dubia meros esse scrupulos contra quos agere debet.....	505
<i>Quæritur</i> 3o quænam sit oportuna remedia contra scrupulos.	ib.
CAP. IV. De conscientia probabili et improbabili.....	507
ART. I. Quid intelligendum est per probabilitatem.....	508
ART. II. Quid agendum est in concurso duarum opinionum qua- rum una est probabilior, sed minus tuta, et altera minus pro- babilis, sed tauror.....	514
PROP. I. In concurso duarum opinionum licet sequi probabiliorem, quamvis minus tutam, relictæ taurori, sed minus probabilem.	ib.
ART. III. Quid agendum est in concurso duarum opinionum æque probabilium, quarum una est tuta et altera minus tuta.....	515
Sententia Tauristarum.....	ib.
Sententia Probabilistarum	516
ART. IV. Quid agendum est in concurso duarum opinionum qua- rum una est minus tuta et minus probabilis, a tera vero simul tauror et probabilior.....	517
PROP. In concurso duarum opinionum non licet sequi minus tu- tam et minus probabilem, r. licet taurori et probabiliori.	522
ART. V. Quid agere debet confessarius erga penitentem doctrinam Probabilistarum in præ sequentem.....	523

TRACTATUS DE LEGIBUS.

Definitio legis.....	530
----------------------	-----

PARS PRIMA.

De lege divina.....	531
CAP. I. De lege aeternâ	ib.
CAP. II. De lege naturali.....	532
ART. I. An lex naturalis existat.....	ib.
ART. II. Quæ præcepta ad legem naturalen pertineant.	533
ART. III. Quomodo lex naturalis innofescat et obliget.	534
ART. IV. An lex naturalis mutari possit.....	536
ART. V. De jure gentium.....	537
CAP. III. De legi divina positiva.....	538
ART. I. De lege veteri.....	ib.
§ I. De veteri Legis bonitate.....	539
PROP. Lex vetus Deum habuit auctorem, et bona erat in se.	540

§ II. De veteris Legis destinatione.....	544
PROP. Deus veterem instituit Legem ut vias ad suscipiendum Redemptorem promisum prepararet.....	542
§ III. De obligatione Legis veteris.....	543
§ IV. De cessatione Legis veteris.....	ib.
Quæritur 1º quo tempore Lex vetus desierit obligare.....	544
Quæritur 2º quo ten pore Lex vetus facta fuerit mortisera.....	545
ART. II. De lege nova.....	546
§ I. An et quæ sit Lex nova.....	ib.
PROP. Christus novam Legem condidit eamque veteri Legi substituit.....	547
§ II. De differentia inter veterem et novam Legem.....	548
§ III. De duratione Legis novæ.....	549

PARS SECUNDA.

De lege humana.....	550
CAP. I. De legum humanarum auctore.....	554
PROP. Ecclesia habet potestatem ferendi leges quæ spectant ad res spirituales.....	ib.
Quæritur quinam in Ecclesia habeant potestatem condeandi leges circa res spirituales.....	553
PROP. II. Principes seculares leges proprie dielas circa res temporales condere possunt.....	554
Quæritur quinam principes habeant potestatem condendi leges.....	556
CAP. II. De legum humanarum obligatione.....	ib.
ART. I. De obligatione legis humanae sub peccato.....	557
§ I. De obligatione legis justæ.....	ib.
PROP. Omnis lex justa obligat suū peccato.....	ib.
§ II. De lege injusta.....	559
Quæritur 1º an leges tyranni obligent in conscientia.....	560
Quæritur 2º an lex in falso presumptione fundata obliget in conscientia.....	561
§ III. De natura obligationis legis justæ.....	ib.
Quæritur 3º an leges positivæ obligent cum periculo vitæ aut cum alio gravi incommodo.....	563
Quæritur 2º an constitutio Carthusianorum, qua esus carnium ipsis prohibetur sub gravi, obliget cum periculo vitæ.....	564
§ IV. De modo impiendi legem ut ei satisfiat.....	ib.
Quæritur 4º an plurius præceptis per unum actum simul satisfieri possit.....	566
Quæritur 2º an eodem tempore pluribus præceptis per plures actus satisfieri possit.....	ib.
Quæritur 3º an qui totum præceptum impiere non possunt, ad partem possibilem teneantur.....	ib.
Quæritur 4º Quid agendum si duo occurrant præcepta æquæ urgentia, quæ simul impleri negantur.....	567
Quæritur 5º quid agendum si lex ecclesiastica et lex civilis opponantur.....	ib.

Quæritur 6º an peccet qui ponit impedimentum impletioni legis, vel existens non tollit cum posset.....	568
ART. II. De lege pœnali.....	ib.
Quæritur an ignorantia excusat a pœna lege statuta.....	574
ART. III. De lege irrlante	572
Quæritur an ignoranta excusans a culpa, excusat pariter a nullitate actus.....	573
ART. IV. De lege dubia.....	ib.
ART. V. De promulgatione legis.....	575
ART. VI. De consensu subditorum.....	579
PROP. Lex legitime lata, tum ecclesiastica, tum civilis, vim habet obligandi independenter a consensu populi.....	ib.
Quæritur quid sentendum sit de placito gubernii sine quo constituciones Pontificiae vim apud nos habere nequeant.....	582
CAP. III. De legum humanarum speciebus.....	583
ART. I. De jure canonico.....	ib.
§ I. De corpore juris canonici.....	584
§ II. De auctoritate juris canonici.....	586
Quæritur 1º qua methodo junior clericus leges ecclesiasticas apud nos receptas a non receptis discernerere possit.....	588
Quæritur 2º quid sentendum sit de falsis Decretalibus.....	589
Quæritur 3º cuius auctoritatis sint declarationes sacrarum Congregationum cardinalium.....	590
§ III. De tribunaliis ecclesiasticis.....	ib.
De officialibus.....	594
ART. II. De jure civili.....	593
CAP. IV. De objecto legum humanarum.....	594
Quæritur an lex humana habere posit pro objecto actus præteritos.....	596
CAP. V. De legum humanarum subjecto.....	597
ART. I. An legislator propriis legibus teneatur.....	ib.
ART. II. An infantes et amentes legibus teneantur.....	599
ART. III. An infideles et heretici legibus principum christianorum teneantur.....	604
ART. IV. An clerici legibus civilibus, et religiosi statutis dæcessani episcopi teneantur.....	ib.
ART. V. An peregrini, advenæ et vagi legibus locorum per quæ transirent teneantur.....	603
PROP. I. Peregrini, advenæ et vagi non tenentur legibus patriæ, quando bona fide absunt, nisi has leges in proprio territorio violare censeantur.....	604
PROP. II. Peregrini, advenæ et vagi tenentur legibus locorum per quæ transirent.....	605
CAP. VI. De legum humanarum mutatione.....	607
ART. I. De legi humanae interpretatione.....	ib.
Quæritur an omnibus leges, sive civiles, sive ecclesiasticas, interpretari licet.....	609
ART. II. De Epiekeia.....	611
ART. III. De cessatione legis.....	613
Quæritur an lex per mortem legislatoris cesseret.....	614
ART. IV. De abrogatione et derogatione legis.....	ib.
ART. V. De legum humanarum dispensatione.....	616
§ I. De potestate dispensandi.....	ib.

	Pagi.
<i>Quæritur</i> an episcopus dispensare possit a statuto synodi vel a lege concilii provincialis a Sancta Sede approbatum.....	617
§ II. De causa dispensandi.....	619
§ III. De dispensationis cessatione.....	620
ART. VI. De privilegiis.....	622
ART. VII. De consuetudine.....	624
<i>Quæritur</i> 4o an consuetudo aduersus legem prescribat, si lex omnem consuetudinem sibi contrariam declarat nullam et re- probet.....	628
<i>Quæritur</i> 2o an requiratur bona fides in prescriptibus ut lex consuetudine abrogetur.....	<i>ib.</i>

EXPLICIT TOMUS QUARTUS.

